3.- Bursa Milletvekili Şevket Orhan'ın, Bursa'nın fethinin 681'inci yıl dönümü etkinliklerine ve ilin tarihimizdeki önemine ilişkin gündem dışı konuşması

ŞEVKET ORHAN (Bursa) - Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım; sözlerime başlamadan önce, Gaziantep Milletvekilimiz Sayın Ömer Abuşoğlu'na Allah'tan rahmet diliyoruz, yakınlarına sabırlar, yaralılara da acil şifalar diliyoruz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Osmanlı İmparatorluğu'na payitahtlık yapmış Bursa'mızın fethinin 681'inci yılının anılması etkinlikleri nedeniyle gündem dışı söz almış bulunuyorum. Yüce Meclisi, dolayısıyla milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, Selçuklu Padişahı Alaaddin Keykubat zamanında, Oğuzlar'ın Kayı Boyu Ertuğrul Bey'in idaresi altındaydı; Ankara civarındaki Karacadağ'a yerleşmişlerdi, sonradan Söğüt ve Domaniç'e geldiler. Ertuğrul Gazi doksan yaşının üzerinde vefat etti ve Söğüt kasabasına gömüldü.

Ertuğrul Gazi'den sonra yönetimi oğlu Osman Bey devraldı. Osman Bey'in yönetimi devralmasından sonra, beylikten devlet anlayışına geçilmiştir. Osman Bey, bu anlayış çerçevesinde, sırasıyla, Yenişehir, İnegöl, Gemlik, Mudanya ve Orhaneli ilçelerini fethettikten sonra, benim de şu anda ikamet ettiğim, doğup büyüdüğüm Bursa'mızın Pınarbaşı Meydanı'na orduyu konuşlandırmıştır. Fakat, Osman Bey yaşlanmış idi; kuşatma, yaklaşık sekiz yıl sürmüş idi; yönetimi, oğlu Orhan Bey'e devretmişti. Bursa Tekfuru olan Broses'in teslim olmasıyla -tabii, daha önce Köse Mihail'in delaletleriyle- Bursa'nın fethi 6 Nisan 1326'da tamamlanmış oldu.

Değerli milletvekilleri, Bursa'nın fethinde özellikle ahilerin çok önemli etkileri vardı ve ahilerin anlayışını şöyle izah edebiliriz:

1) Güçlü ve kuvvetliyken bağışlamak,

2) Kızgınken yumuşamak,

3) Düşmana bile iyilik yapmak,

4) Kendi muhtaç olsa da başkalarına yardım etmek.

Elbette ki, Şeyh Edebali bu dönemin önemli isimlerinden birisiydi. Osman Gazi'nin kayınpederi olmasıyla birlikte, o döneme imzasını atan büyüklerimizden bir tanesiydi ve damadı Osman Gazi'ye şunları vasiyet ediyordu:

"Ey Oğul!

Beysin, bundan sonra öfke bize, uysallık sana,

Güceniklik bize, gönül almak sana,

Suçlamak bize, katlanmak sana,

Acizlik bize, yanılgı bize, hoş görmek sana,

Geçimsizlikler, çatışmalar, anlaşmazlıklar bize, adalet sana,

Kötü söz, şom ağız, haksız yorum bize, bağışlamak sana,

Üşengeçlik bize, uyarmak, gayretlendirmek, şekillendirmek sana.

Ey oğul!

Sabretmesini bil, vaktinden önce çiçek açmaz.

Şunu da unutma ki, insanı yaşat ki, devlet yaşasın.

Ey oğul!

Yükün ağır, işin çetin, gücün kıla bağlı. Allah yardımcın olsun."